

Onderwerp: Voortgang uitvoering grondstoffenbeleid (recycleplein en inzameling)

Adviseur : S. Michels

Portefeuillehouder : T. van der Pas

Datum : 22 april 2025

Aan de Raad

In 2020 heeft u besloten tot implementatie van het nieuwe grondstoffenplan 2021-2030. De doelstelling van dit plan is om zoveel mogelijk grondstoffen opnieuw te gebruiken, de hoeveelheid restafval die verbrand wordt zo veel als mogelijk te beperken en toe te werken naar maximaal 30 kilo restafval per inwoner per jaar in 2030. Met deze brief stellen wij u op de hoogte over de ontwikkelingen in de uitvoering van het grondstoffenbeleid. Hierin geven we een stand van zaken weer over de besluitvorming en brengpunt grof afval en de businesscase van de optie om over te stappen naar het recycleplein Doesburg bij aanbieder Circulus. Daarnaast brengen wij u kort op de hoogte van het proces rondom de borging en organisatie van de afvalinzameling vanaf 1 januari 2026. In deze brief worden daarmee de raad geïnformeerd over de voortgang van de beide thema's in uitvoering van het grondstoffenbeleid.

1. Brengpunt grof afval

Onderdeel van het grondstoffenplan is een onderzoek naar een duurzame invulling van een brengvoorziening van het grof huishoudelijk afval. De huidige brengvoorziening aan de Moestuin is ongeschikt om voor de langere termijn een duurzame oplossing te kunnen bieden voor grof afval, en u heeft in december 2023 besloten om het brengpunt aan de Moestuin te sluiten voor huishoudelijk grof afval zodra een alternatief beschikbaar is. Daarnaast is een verkennend onderzoek aangeboden met een vergelijking tussen twee alternatieven: het Recycleplein in Doesburg en de milieustraat in Arnhem Noord. Dit leidde tot het besluit van de raad om het college opdracht te geven om de samenwerking met de gemeenten Doesburg en Rheden en Circulus vorm te geven, en de gevolgen uit te werken in een businesscase. Ook vroeg de raad om in de businesscase voor de aansluiting bij het Recycleplein in Doesburg expliciet aandacht te geven aan de gevolgen voor de inzameling van grof afval aan huis. Doelstelling hiervan is om een duurzame oplossing te bieden voor grof afval voor de inwoners, die voldoet aan wetgeving, de doelstellingen uit het grondstoffenplan met de best mogelijke dienstverlening aan onze inwoners tegen een acceptabele prijs.

1.1 Stand uitvoering college

Het college heeft op 22 april 2025 ingestemd met de aansluiting bij het Recycleplein in de gemeente Doesburg en wil in de komende maanden samen met Circulus deze samenwerking vormgeven. De belangrijkste argumenten hiervoor zijn:

- 1) De dienstverlening op de Moestuin wordt steeds kwetsbaarder. Omdat er slechts twee personen de benodigde kwalificaties hebben voor de acceptatie in de Moestuin, is er bij uitval (door ziekte of vakantie) vaak alleen de optie om het afvalbrengstation niet te openen.

In de huidige arbeidsmarkt is ondersteuning voor deze lastige periodes niet of nauwelijks te krijgen.

- 2) Het Recycleplein Doesburg is binnen de huidige omstandigheden de best aansluitende optie voor de gemeente Rozendaal.
 - Het Recycleplein heeft ruime openingstijden (met een avondopenstelling en een ruime zaterdagopenstelling)
 - De bezoekers kunnen op het Recycleplein terecht met alle grove afvalstromen, en kunnen deze uitsplitsen in meer dan 25 verschillende grondstoffen, waardoor er veel meer grondstoffen opnieuw kunnen worden gebruikt.
 - Het Recycleplein ligt op 16 autominuten van de gemeente Rozendaal
- 3) Zowel de gemeente Doesburg als Circulus hebben aangegeven positief te staan tegen aansluiting van de gemeente Rozendaal.
- 4) Circulus kan op korte termijn het verspreiden van de passen en de bijbehorende communicatie naar de inwoners voor de gemeente Rozendaal verspreiden. Circulus heeft ook een klantenservice waar de inwoners van de gemeente Rozendaal terecht kunnen met vragen.

Het college is akkoord gegaan met de keuze voor scenario 2 in de businesscase waarbij:

1. Inwoners hun grofvuil voortaan moeten aanmelden voor het ophalen en afrekenen op basis van een bedrag van € 25 per afspraak van maximaal 2 kuub.
2. De inzamelroutes voor het grove restafval voortaan elke 2 maanden worden gereden. Inwoners moeten zich vooraf aanmelden voor het ophalen van grofvuil. De inzameldienst haalt het dan tegen betaling op.
3. De inzamelroutes voor het grove tuinafval rijden voortaan alleen in de periode april tot en met september. De inzameling van grof tuinvuil wordt niet apart afgerekend, en blijft onderdeel van het vaste deel van de afvalstoffenheffing.

In de bijgevoegde businesscase (bijlage 1) zijn de consequenties uitgewerkt voor twee scenario's. Beiden worden vergeleken met het huidige scenario 1 (de Moestuin en grofvuil aan huis 'gratis'¹)

Scenario 2: Aansluiten bij het Recycleplein en grofvuil aan huis tegen betaling

Scenario 3: Aansluiten bij het Recycleplein en grofvuil aan huis 'gratis' (zie de voetnoot)

Met de keuze voor scenario 2 realiseren we maximaal inzameling van waardevolle grondstoffen.

De belangrijkste elementen van deze uitwerking zijn:

1. Voor de haalvoorziening moeten inwoners voortaan in alle gevallen een afspraak maken. Op deze wijze kan de inzamelaar vooraf beter inschatten welke inzet nodig is. Bovendien zorgt deze wijze ervoor dat inwoners van buiten de stad of bedrijven de grofvuil inzamelroute niet meer kunnen gebruiken om illegaal mee te liften op de huishoudelijke inzameling van de inwoners van Rozendaal en hun vuil op straat erbij te zetten om te laten ophalen.
2. We kiezen ervoor om de inzamelmomenten te beperken voor het grof tuinvuil aan huis, en deze beter te laten aansluiten bij de bloei en snoei- momenten in de tuin. Dit betekent dat de snoeiroute voortaan alleen gereden wordt in de maanden april, mei,

¹ Het grofvuil aan huis is niet gratis, maar wordt niet separaat afgerekend. De kosten zitten in de afvalstoffenheffing

juni, juli, augustus en september. Deze inzameling van de grondstof grof tuinvuil blijft ook in de toekomst onderdeel van de afvalstoffenheffing en wordt niet apart afgerekend. In de wintermaanden zamelen we geen grof tuinvuil in. Inwoners kunnen wel te aller tijden gebruik maken van het Recyclestation in Doesburg. De eerste 500 kilo grof tuinvuil kunnen ze ook hier gratis aanleveren.

3. De service van grof vuil aan huis gaan we continueren voor mensen die niet in staat zijn om hun afval zelf weg te brengen. Deze service wordt voortaan een betaalde service, waarbij inwoners € 25 per afspraak betalen. Mensen die zelf in staat zijn om het afval weg te brengen kunnen dit op een moment van hun eigen keuze wegbrengen naar het Recycleplein, waar ze voortaan al het grove afval gescheiden kunnen inleveren, waarbij de meeste grove grondstoffen gratis zijn. In de communicatie naar de inwoners zal duidelijk worden gemaakt welke afvalstoffen gratis of betaald worden ingenomen op het recycleplein. Mensen die niet in staat zijn om het afval zelf weg te brengen kunnen ook in de toekomst nog steeds gebruik maken van de achtervang optie van grof vuil aan huis, maar betalen hiervoor een bijdrage in de kosten. Door de prijsprikkel zal het aantal afspraken dalen. Om ook in de toekomst te blijven werken met efficiënte routes en geen onnodig vrachtverkeer in de gemeente te laten rijden, vinden deze routes vanaf 2026 1x per 2 maanden plaats.

In de uitwerking hieronder laten we zien wat de effecten van deze scenario's zijn op de hoeveelheden restafval en op de kosten voor de inwoners:

Conclusies Business Case	Scenario 1: Afvalbrenstation Moestuyn en gratis grov vuil (huidige Situatie)	Scenario 2: Aansluiten bij Recycleplein Doesburg en betaald grof vuil	Scenario 3: Aansluiten bij Recycleplein Doesburg en gratis grov vuil
Grof huisvuil	35 kg/inw/jr	15-20 kg/inw/jr	35-40 kg/inw/jr
Structurele Kosten via de afvalstoffenheffing per aansluiting	€ 60 - € 65	€ 46 - € 51	€ 63 - €68
Structurele Kosten via variabel tarief (afhankelijk van het gebruik) gemiddeld per aansluiting	Nvt	€ 8-10	€ 1-2

De combinatie van aansluiten bij het Recycleplein in Doesburg in combinatie met een betaalde afspraak voor grof vuil aan huis zorgt zowel in kosten als in milieudoelstellingen voor het meest gunstige resultaat.

De totale gemiddelde kosten per huishouden (vast en variabel) kunnen minimaal kostenneutraal worden ingevoerd, en leveren mogelijk zelfs een besparing op voor de inwoners van Rozendaal.

1.2 Financiële implicaties grof afval

De financiële consequenties worden verwerkt in de afvalstoffenheffing. De hiervoor benodigde informatie zal tijdig worden aangeleverd. In de structurele kosten zijn de jaarlijkse kosten

opgenomen voor de bezetting van het Recycleplein (€ 12,39 per bezoek), en het actueel houden van de passen en het adressenbestand (€ 2,- per aansluiting). Daarnaast zijn hierin opgenomen de kosten voor de instandhouding van grofvuilservice aan huis, en de verwerking van de tonnages uit de inzamelerservice aan huis.

De kosten voor de verwerking van de grove afvalstromen aan het Recycleplein in Doesburg worden door de inwoners zelf afgerekend bij het Recycleplein.

Bij de keuze voor scenario 2 wordt er een structurele besparing verwacht op de vaste kosten voor de afvalstoffenheffing van tussen de € 10 en € 15. Bij scenario 3 stijgen de kosten.

Naast de structurele kosten zijn er incidentele kosten in het eerste jaar (2025). Dit zijn de kosten voor het verspreiden van de toegangspassen en de bijbehorende communicatie. Deze activiteiten worden verzorgd door Circulus, in samenwerking met de gemeente Rozendaal. Zij hebben een klantenservice beschikbaar (met een telefoonnummer) voor mensen die vragen hebben over het Recycleplein. De kosten voor deze initiële verspreiding en communicatie bedragen circa € 4.000. Deze kosten komen ten laste van de het resultaat en worden verwerkt in de tussenrapportage. Dit om de lastendruk voor inwoners te beperken.

1.3 Vervolgplanning Recycleplein

In de komende maanden gaan we samen met de gemeente Doesburg en Circulus op zo kort mogelijke termijn deze samenwerking vormgeven.

1. Afronden Dienstverlening Overeenkomst (DVO) met Circulus	Juni 2025
2. Opstellen communicatieplan	Zomer 2025
3. Communicatie richting inwoners en uitgifte passen	September 2025
4. Start nieuw Recycleplein	Oktober 2025

1.4 Communicatie

Na besluitvorming wordt een communicatieplan opgesteld, waarin we aangeven wat en hoe we met de inwoners communiceren over de voorgestane wijzigingen (o.a. wijziging van de locatie, tarieven op het Recycleplein, uitgifte en gebruik van de passen en over de klantenservice van Circulus).

2. Proces organisatie en borging inzameling (fijn) huishoudelijk afval 2026

De gemeente Rozendaal heeft tot nu toe het huis-aan-huis inzamelen van huishoudelijk afval altijd aanbesteed aan een marktpartij. Er waren in de omgeving drie grote inzamelaars actief (PreZero, Renewi en Remondis) en de lokaal opererende Ter Horst. Dit heeft ervoor gezorgd dat er altijd voldoende concurrentie was om een goede aanbidding te krijgen. Het huidige contract is in 2020 gegund aan ter Horst. Recent hebben zowel PreZero als Renewi bekend gemaakt niet langer in te schrijven op de inzameling van huishoudelijk afval. Dit zorgt ervoor dat er niet of nauwelijks concurrentie overblijft in de commerciële aanbieders. Omdat aanbestedingen een methode zijn om uit de bestaande marktpartij de beste aanbidding te krijgen door middel van concurrentie, staat de methode van aanbesteden in heel Nederland onder druk.

2.1 Keuze voor overheidsgedomineerde partij

Voor een lange duurzame garantie met betrekking tot de invulling van de wettelijke zorgplicht voor gemeenten voor het huishoudelijk afvalbeheer moet de gemeente Rozendaal daarom op zoek naar een alternatief om ook in de toekomst de inzameling te kunnen waarborgen, met beheersbare kosten, goede service richting de inwoners. Bij voorkeur bij een partij die de gemeentelijke ambitie voor het opnieuw gebruiken van grondstoffen ondersteunt. Aansluiting bij een bestaande overheid gedomineerde partij ligt bij een zich terugtrekkende commerciële markt hierbij het meest voor de hand.

De inzameling onderbrengen bij een overheid gedomineerde inzamelaar werkt anders dan het periodiek aanbesteden van de inzameling bij een marktpartij. Bij een aanbesteding bepaalt de gemeente de besteksvoorwaarden, en stelt een programma van eisen op. Binnen dit programma van eisen wordt de keuze tussen de inschrijvingen gedaan voor de economisch meest voordelige aanbidding. Na elke periode wordt opnieuw aanbesteed. De partijen die inschrijven zijn marktpartijen die gedreven worden door een winstbelang. De inzameling bij een overheid gedomineerde inzamelaar onderbrengen is het aangaan van een langdurige verbintenis tussen twee publieke organisaties. De gemeente wordt in de meeste gevallen zelfs mede-eigenaar van de inzamelaar (aandeelhouder). Zowel de gemeente als de inzamelaar zijn maatschappelijke organisaties met ambities op het gebied van duurzaamheid en arbeidsparticipatie en kennen geen winstoogmerk. De inzamelaar heeft wel vaak een groot belang bij harmonisatie van de dienstverlening. Om schaalvoordelen te behalen voor de deelnemers offeren ze een deel van de eigen keuzevrijheid in bij het vormgeven van het beleid

Rondom de gemeente Rozendaal zijn er met name de volgende twee partijen actief:

- Circulus verzorgt de inzameling voor de gemeenten Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. Duiven en Westervoort zijn ook aangesloten sinds januari 2025.
- De ACV Groep verzorgt de inzameling in Ede, Renkum, Renswoude, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen

Beide partijen zijn voor de gemeente Rozendaal een goede partner om de mogelijkheden voor de toekomst mee te onderzoeken. De gemeente Rozendaal ligt binnen hun gebied van de dienstverlening en hun dienstenpakket sluit in grote mate aan bij de keuzes die Rozendaal heeft gemaakt. Circulus verzorgt ook de milieustraat in Doesburg, waar de gemeente Rozendaal bij wil aansluiten.

Op korte termijn dienen we ook de inzameling van het huishoudelijk afval vanaf 1 januari 2026 vorm te geven, conform de tussenevaluatie van het grondstoffenbeleid en het raadsbesluit van 17 december 2024, waarin is besloten om te onderzoeken hoe de afvalinzameling vanaf 2026 plaats zou kunnen vinden. In het kader van dit onderzoek is afgesproken om met een tweetal overheid gedomineerde (publieke) inzamelbedrijven deze mogelijkheden te onderzoeken. Uit overleg met Circulus over de dienstverlening in het kader van het Recycleplein (met deze overgang heeft de raad al ingestemd) en de eerste verkennende contacten over verdere samenwerking, is naar voren gekomen dat de voorkeur bij Circulus ligt om de volledige dienstverlening op het gebied van de afvalinzameling te verzorgen. Dit sluit ook aan bij de beleidsmatige uitgangspunten van de gemeente

Rozendaal, zoals ook vastgelegd in de herziening van het afval- en grondstoffenbeleid. Om hier zorg voor te kunnen dragen is onder andere interne besluitvorming bij Circulus in de aandeelhoudersvergadering in juni van dit jaar nodig. Hierdoor is urgentie in het maken van de benodigde onderlinge (proces-)afspraken tussen Rozendaal en Circulus nodig. Hiermee wijken we af van de initiële uitgangspunten van het onderzoek naar publieke samenwerking.

Uit vergelijkbare trajecten bij andere gemeenten blijkt dat er geen significant verschil te verwachten is in de kosten voor de dienstverlening bij verschillende publieke inzamelbedrijven. Naar verwachting zullen de kosten voor de afvalinzameling in 2026 wel gaan toenemen. Dit is enerzijds als gevolg van het zeer gunstige inzamelcontract van de afgelopen jaren en anderzijds een algemeen waarneembare trend die in heel Nederland zichtbaar is (o.a. toenemende kosten voor afvalverwerking, loon- en brandstofkosten, lagere vergoeding en/of kosten voor grondstoffen). De raad stelt eind 2025 de afvalstoffenheffing voor 2026 vast.

De benodigde snelheid van handelen is geen bewuste keuze, maar een consequentie van de omstandigheden en de noodzaak om per 1 januari 2026 de inzameling van het huishoudelijk afval te garanderen (dit is een wettelijke verplichting).

2.2 Financiële implicaties

De financiële implicaties van de stap naar een andere inzamelaar zijn op het moment van opstellen van deze brief nog niet voldoende in kaart. Daarvoor is aanvullende informatie nodig, waaronder over de financiële gevolgen van toetreding als mede-eigenaar (aandeelhouder).

2.3 Vervolgstappen afvalinzameling

In de onderstaande planning hebben we dit proces weergegeven, waarbij ook de momenten zijn verwerkt waarop het college voornemens is om de raad hierbij betrekken. Daarin wordt de raad in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen in te dienen t.a.v. de toetreding in Circulus als eigenaar (aandeelhouder). Voor zover de financiële implicaties daartoe aanleiding zijn zal de raad ook kaderstellend en daarmee besluitvormend betrokken worden:

16 april:	Gesprek met Circulus over intreding en route hier naartoe
29 april:	Uiterlijke datum financiële gegevens Circulus
6 mei:	Principebesluit over toetreding, tevens Raadsvoorstel wensen en bedenkingen en financiële kaders
13 mei:	Bespreking Raadsvoorstel in de commissie
27 mei:	Raadsvergadering wensen en bedenkingen toetreding Circulus, inclusief financiële kaders
3 juni:	Collegebesluit over toetreding Circulus

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester